

Jobba säkert med Läkemedel

Utbildning inför delegering av läkemedel.

Logga in på utbildningsportalen på Svensk Demenscentrums hemsida genom att kopiera denna länk:

<http://moodle.demenscentrum.se/moodle/login/index.php>

Registrera dig genom att följ anvisningarna och logga sedan in.

Logga in	Registrera dig
<p>Hej. Vi har öppnat en ny utbildningsportal. Vill du fortsätta med dina kurser måste du först uppdatera ditt användarkonto med nytt lösenord. Detta gör du genom att klicka på "Klicka här om du har glömt ditt lösenord".</p> <p>Ange e-postadress <input type="text"/></p> <p>Lösenord <input type="password"/></p> <p>☒ Kom ihåg mig</p> <p><input type="button" value="Logga in"/></p> <p>Klicka här om du har glömt ditt lösenord</p> <p>Du måste aktivera 'Cookies' i inställningarna till din webbläsare. ⓘ</p>	<p>Hej! Du behöver bl.a. skapa ett nytt användarkonto för att få tillgång till de kurser som du vill. Så här skapar du ditt konto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fyll i formuläret på sidan Nytt konto med de efterfrågade uppgifterna om dig själv. 2. Ett e-postmeddelande kommer därefter omedelbart att skickas till din e-postadress. 3. Läs din e-post, och klicka på webblänken som den innehåller. 4. Ditt konto kommer därmed att bekräftas och du kommer att loggas in. 5. Nu kan du välja den kurs du vill ta del av. <p>OBS! Personuppgifterna du lämnar när du registrerar dig kommer inte att lämnas ut till tredje part utan sparas internt hos Svenskt Demenscentrum för diplomunderlag. Avidentifierad information kommer enbart att användas för statistik och uppföljning, samt för att utveckla vården- och omsorgen för personer med demenssjukdom. I och med att du registrerar dig accepterar du detta.</p> <p><input type="button" value="Starta nu genom att skapa ett nytt konto"/></p>

Välkommen!

På Svenskt Demenscentrums utbildningsportal hittar du kurser som hjälper dig att utvecklas i ditt arbete. Vid frågor om kurserna: webbutbildningar@demenscentrum.se

Demenscentrums kurser»

- [Demens ABC](#)
- [Demens ABC plus](#)

Externa kurser»

- [Jobba säkert med läkemedel](#)

Utbildningen består av fem delkurser

Varje delkurs kan göras var för sig men helst i turordning.

Man kan avbryta och logga in igen och starta där man slutade.

När du loggar in igen ställs en fråga om du vill starta där du avslutade sist eller om du vill börja om från början.

Vi rekommenderar dig att göra 1 – 2 delkurser per gång för att upprätthålla så stor koncentration som möjligt under utbildningen. Diskutera innehållet med din handledare.

Bilder varvas med tal och text som man läser själv.

- **Varje del avslutas med ett antal testfrågor. Svara på dessa skriftligt i detta material. Diskutera gärna med Din handledare.**

Delkurs 1 - 4

Jobba säkert med läkemedel

Basutbildning inför delegering. Utbildningen är framtagen av SKL inom ramen för projekt "Bättre liv för mest sjuke äldre".

Utbildningen består av fem delkurser och två kunskapstester. Delkurs Ge insulin har ett separat kunskapstest.

Kursintyg är giltiga i ett år, därefter behöver man göra om kunskapstestet.

- 1. Du är viktig
- 2. Livskvalitet med läkemedel
- 3. Ta över ansvaret
- 4. Känna igen risker
- Kunskapstest
- Diplom

Delkurs 5

Ge insulin

Kursen handlar om hur man ska ge insulin på rätt sätt.

- Starta kursen
- Kunskapstest: ge insulin

Skriv ner dina svar och ta med vid delegeringstillfället.

Träna delkurs 1 – Du är viktig

Du är viktig

God omvårdad kan komplettera och ersätta läkemedel. Därför är du så viktig. Genom din omvårdnad kan du både lindra symptom och bidra till att den du vårdar inte behöver ta läkemedel i onödan. Du är också den som ser och ska signalera till sjuksköterskan om den du vårdar inte mår bra - antingen på grund av läkemedel eller något annat.

Vad betyder god omvårdnad för dig?

Skriv ner dina tankar om vad god omvårdnad betyder för dig:

Omvårdnad istället för läkemedel

Det finns tillfällen när den första åtgärden ska vara att ge läkemedel. Men ibland är det bättre att prova god omvårdnad innan läkemedel sätts in.

Klicka på bilderna för att läsa om några exempel där omvårdnad kan fungera lika bra eller bättre än läkemedel.

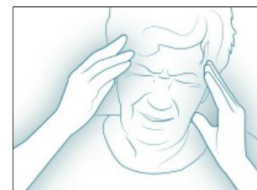
Oro

Svårt att sova

Trög mage

Smärta

Ge några exempel på hur Du skulle göra:

Tore har svårt att sova

När du tittar in till Tore en kväll, ligger han i sängen och tittar upp i taket. Han säger att han har så svårt att sova. Tore har sömntabletter vid behov. Vad gör du i första hand? (Flera svar är möjliga.)

- Jag ger Tore sömntabletten.
- Jag ger Tore något att äta eller dricka.
- Jag stannar en stund extra och pratar med Tore.
- Jag kontaktar sjuksköterskan.

Motivera ditt svar:

Päivi är orolig

Päivi är till och från både orolig och har svårt att sova. Sjuksköterskan, som har jobbat länge med Päivi, säger att ni med små enkla medel kan få henne att må bättre.

Vad kan du göra för att hjälpa Päivi? Para ihop åtgärder med de olika tillstånden.

Oro

Prata och visa att jag bryr mig.

Svårt att sova

Ge något att äta eller dricka.

Smärta

Ge fiberrik mat och något att dricka.

Trög mage

Se över kuddarna i sängen.

Dra streck mellan de alternativ du anser är riktiga, motivera dina svar:

Träna delkurs 2 – Livskvalitet med läkemedel

Svea har inte fått sina läkemedel

Du kommer in till Svea vid åttatiden för att ge henne kvällsmedicinen. Hon sitter i sin fätöj och tittar på nyheterna i vanlig ordning, och nickar och hälsar när hon får syn på dig. Du plockar fram läkemedlen och ser att förra dospåsen, märkt med tiden 14:00, ligger kvar i skåpet. Vad gör du?

- Jag ger både den missade dosen och kvällsdosen.
- Jag hoppar över den missade dosen och ger kvällsdosen direkt.
- Jag ger bara den missade dosen.
- Jag kontaktar sjuksköterskan.

Motivera ditt svar:

Ali har svårt att svälja

Ali, som får smärtstillande läkemedel i tablettform, berättar att han har börjat få svårt att svälja. Du rapporterar det Ali berättar till sjuksköterskan. Vad gör du för att hjälpa Ali tills vidare?

- Jag krossar tablettorna för att göra dem lättare att svälja.
- Jag löser upp tablettorna i vatten för att göra dem lättare att svälja.
- Jag ger tablettorna tillsammans med kräm, yoghurt eller något annat trögflytande för att göra dem lättare att svälja.

Motivera ditt svar:

Träna delkurs 3 – Ta över ansvaret

Vem har ansvaret?

De allra flesta som har läkemedel har själva ansvaret för sin läkemedelsbehandling. Det kallas egenvård.

Ibland kan man ha svårt att rent praktiskt sköta sin behandling. Då kan du som vårdar få hjälpa till med att till exempel öppna förpackningar eller hämta ut läkemedel från apoteket. Även om du hjälper till, är det fortfarande den äldre som har ansvaret för läkemedelsbehandlingen.

Om en person inte längre klarar av att ta ansvar för sin behandling, kan läkaren i samråd med personen besluta att en sjuksköterska ska ta över hela eller delar av ansvaret. Sjuksköterskan kan sedan delegera ansvaret att ge läkemedel till dig som är omvårdnadspersonal.

Vad känner du inför att ha ett delegerat ansvar?

Vad känner du inför att ha ett delegerat ansvar:

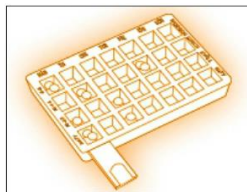

Vad gör jag om...?

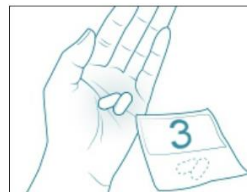
Du kan ställas inför olika situationer i ditt jobb som kan påverka uppgiften att ge läkemedel. Du ska alltid kontakta en sjuksköterska om det inträffar något som gör att du inte kan ge läkemedel på ett säkert sätt.

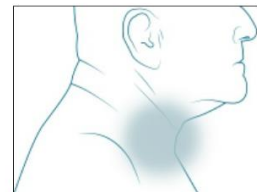
Läkemedel på golvet

Tom, omärkt eller feldelad dosett

Läkemedel saknas

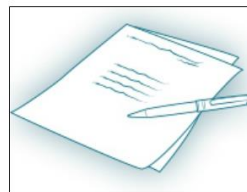
Svårt att svälja

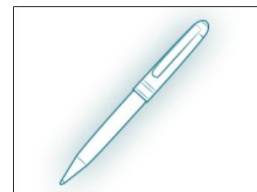
Vill inte ta läkemedel

Fel läkemedel eller fel tidpunkt

Otydlig läkemedelslista

Glömmer signera

Vad skulle du göra i dessa situationer:

1

2

3

4

5

6

7

8

Stina behöver hjälp

En av dem du vårdar heter Stina. Hon har själv ansvar för sina läkemedel. När du kommer till Stina för att ta hand om tvätten, ber hon dig om hjälp med att öppna en läkemedelsförpackning som hon inte får upp. Vad gör du?

- Jag pratar med sjuksköterskan om att jag behöver delegering hos Stina.
- Jag hjälper Stina att ta fram läkemedlen.
- Jag ser till att det finns en signeringslista hos Stina som jag kan skriva under.

Motivera ditt svar:

Du blir försenad

Du är på väg till jobbet men fastnar i trafiken. Det ser ut att dröja ett bra tag innan du kan fortsätta och du inser att du kommer att bli ordentligt försenad.

Klas, som står först på din schemarad, ska egentligen få läkemedel klockan sju. Din arbetskamrat som arbetar idag är ny och saknar delegering. Vad gör du?

- Jag ber min nya arbetskamrat om hjälp.
- Jag ringer sjuksköterskan och berättar att jag blir sen.
- Jag skyndar mig allt jag kan och ger Klas läkemedlen direkt jag kommer fram.
- Jag ringer Klas och påminner honom om läkemedlen och förklarar att han måste ta dem själv idag.
- Jag inser att jag kommer att bli sen och hoppar därför över att ge Klas morgondosen.

Motivera ditt svar:

Träna delkurs 4 – Känna igen risker

Du är viktig

Det finns alltid saker du kan göra för att hjälpa den du vårdar. Det viktigaste är att skapa trygghet för den äldre. Hjälptill med det du kan utifrån hur situationen ser ut och signalera sedan vidare.

Vilken roll tycker du att du har när det gäller att känna igen risker hos den du vårdar?

Skriv ner dina tankar här...

Skriv ner dina tankar här:

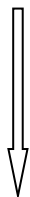

Du kommer hem till Sara som är 90 år för att titta till henne och se om allt är bra. Du ska också ge henne Alvedon, som hon har fått ordinerat på grund av smärtor efter att ha ramlat för ett tag sedan. Alvedonen förvaras i en dosett.

I vanliga fall brukar Sara vara uppe och påklädd när du kommer, men idag ligger hon fortfarande kvar i sängen.

Gå vidare

Du tänker tillbaka på två veckor tidigare. Då var Sara redan uppe och i full gång med att äta frukost när du kom. Men du kommer också ihåg att hon var lite tröttare än vanligt förra veckan.

Vad gör du?

Jag ser att Sara inte mår bra och försöker ta reda på vad det kan bero på.

Välj

Jag minns att Sara var hängig förra veckan och antar att det är en förkylning som nu har brutit ut.

Välj

Jag frågar Sara om det är okej att jag ringer sjuksköterskan, och sedan ringer jag.

Välj

Skriv ner dina tankar till varje alternativ: Motivera ditt svar:

Vad kan du göra för att ta reda på hur Sara mår? Leta efter ledtrådar i bilden.

Beskriv vad du ser och vad du tänker om Saras situation och vad du kan göra:

Diskutera även frågorna och patientfallet med din handledare!

Testa Dina kunskaper

Testa din kunskap

Testa din kunskap

Du kommer nu att få 20 frågor för att kontrollera
det du har lärt dig under utbildningen.

Lycka till!

Dra sedan ut Diplom och ta med med detta material ifyllt till delegeringstillfället.

Detta test är en övning inför det webbaserade kunskapstestet.

Lycka till!